

Vindkraft och fornlämningar

Runt om i landet planeras för en utbyggnad av vindkraften. Ett vindkraftsprojekt kan komma att beröra fornlämningar som är skyddade enligt Kulturminneslagen. Den som på något sätt vill ändra eller ta bort en fornlämning måste ha länsstyrelsens tillstånd.

I kommunal översiktlig planering för vindkraft är det ofta tillräckligt att i en helhetsbedömning av kulturmiljöer och landskap tolka och bedöma fornlämningar som finns registrerade i FMIS. Det samma gäller inför projektansökningar och samråd enligt miljöbalken. Allt eftersom projektansökan och MKB tar form måste fornlämningar mer ingående beaktas. Projektägare uppmanas att tidigt ta kontakt med länsstyrelsen.

Beroende på lokalisering av enstaka vindkraftverk och parker kan fornlämningar beröras som är skyddade enligt Lag (1988:950) om kulturminnen m.m. Den som på något sätt vill ändra eller ta bort en fornlämning måste ha länsstyrelsens tillstånd. Till varje fast fornlämning hör ett så stort område på marken eller sjöbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Kända fornlämningar har registrerats i Riksantikvarieämbetets register FMIS, se länk nedan till Fornsök. I Fornsök finns numera också lämningar under vatten registrerade.

Många vindkraftverk planeras att uppföras i skogen och i havet där inventeringen av fornlämningar ofta varit översiktlig eller saknas helt. I många fall behövs därför kompletterande inventeringar vid planering för vindkraft. Enligt 2 kap. 11 § lagen om kulturminnen kan länsstyrelsen om så behövs besluta om särskild utredning för att ta reda på om en fast fornlämning berörs av ett vindkraftsprojekt.

Utgångspunkten är att länsstyrelsen behöver ett fullgott kunskapsunderlag för att bedöma ett arbetsföretags tillåtlighet enligt lagen. Om fornlämningar berörs av arbetsföretaget kan det i förlängningen bli aktuella med ytterligare arkeologiska insatser i form av arkeologiska förundersökningar eller särskilda undersökningar.

Läs mer:

Kulturminneslagen – läs mer om lagen på Riksantikvarieämbetets webbplats

Handbok Kulturmiljövård under vatten (PDF)

Fornsök – visar på karta Sveriges fornlämningar i vattnet och på land.